

SELÇUKLU TARİHÇİLİĞİ'NE BAŞLARKEN

Prof. Dr. Ayşe Dudu KUŞÇU,
Cihat GÜLER, Mehmet ÖZER, Mehmet ÖZTEMEL

Hasan KOZAN*

Ülkemizde son dönemlerde tarihe olan ilgi ve alakanın giderek artmasıyla insanlar daha çok araştırma yapmaya başlamışlardır. Ancak, ne yazık ki araştırmalara nereden başlanmasının gerektiğini gösteren eserlerin az oluşu tarih araştırmacılığına yeni başlayanlar için büyük bir problem teşkil etmektedir.

2017 yılının Mayıs ayında ilk baskısı Necmettin Erbakan Üniversitesi Kültür Yayınları'ndan çıkan "Selçuklu Tarihçiliği'ne Başlarken" adlı eser bu probleme yönelik hazırlanmış eserlerden biridir. 521 sayfalık eserin editörlüğünü Prof. Dr. Ayşe Dudu KUŞÇU yapmıştır. Yazarları ise, Cihat GÜLER, Mehmet ÖZER ve Mehmet ÖZTEMEL'dir. Selçuklu Tarihçiliği'ne başlayan ve başlayacaklar için âdeta bir kılavuz niteliği taşıyan bu kitapta; hangi kaynağın kim tarafından yazıldığı, el yazması nüshalarının nerede buldukları, eserin neşredilip edilmediği veya çevrilip çevrilmediği, eserin hangi dilde yazıldığı, içerik olarak neleri ihtiva ettiğini gösteren oldukça faydalı bilgiler ile donatılmıştır. Kitabın yararlanılan kaynaklar bakımından oldukça zengin olduğunu söyleyebiliriz. Selçuklu Tarihine kaynaklık eden pek çok eser tek tek araştırılmış ve düzenli bir tasnife tâbi tutulmuştur. Yazarlar kitabı, Selçuklu Tarihinin Yazılı Kaynakları ve Selçuklu Tarihiyle İlgili İnceleme ve Araştırmalar olarak iki ana bölüm halinde ele almışlardır.

Kitabın birinci bölümünü teşkil eden Selçuklu Tarihinin Yazılı Kaynakları kısmında ilk olarak Selçuklu Tarihine kaynaklık eden eserlerin adlarının topluca bulunduğu bibliyografik eserlerden sırayla bahsedilmiştir ki, bu konu çoğu zaman sahanın uzmanları dışında pek bilinmeyen bir husustur. Daha sonrasında ise, yazılı

---

* Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

kaynaklar on üç alt başlık altında türlerine göre ele alınarak eserler tasnif edilmiştir. Kitapta kaynakların türlerine göre ayrılması araştırmacıların işini bir hayli kolaylaştırarak kitaba olan ilginin daha çok artmasına olanak sağlayacak niteliktedir. Eserler kitapta ele alınırken detaylı bir biçimde, eserin müellifinin kim olduğu, içinde neler anlatıldığı, eserin neden önemli olduğu, eğer çevirisi varsa kim tarafından çevrildiği gibi bilgiler verilmektedir. Bunlara ek olarak birinci bölümün sonuna Ayrıntılı İndeks kısmı eklenerek eserin adı, yazarı, dili, yazarın hangi dönemde yaşadığı hatta çevirisi var ise kim tarafından çevrildiği burada verilmiştir.

İkinci bölüm olan Selçuklu Tarihiyle İlgili İnceleme ve Araştırmalar bölümünde Selçuklu tarihi ile ilgili İnceleme ve Araştırmalara yer verdikten sonra, bunlar da kendi aralarında tasnif edilerek Büyük Selçuklular, Türkiye Selçukluları, Kirman Selçukluları, Suriye Selçukluları, Irak Selçukluları ve Selçukluların bir uzantısı olan Atabeylikler hakkında yapılan araştırmalar kaynakça şeklinde araştırmacılara sunulmuştur. Bunların yanı sıra yapılan savaşlar ve Haçlılar ile ilgili olan araştırmalar da unutulmamıştır. İkinci bölümün son kısmında ise, Selçuklu Kültür ve Medeniyeti ele alınmış, Selçuklularda sosyo-kültürel hayat, dini hayat, eğitim ve bilim, sağlık ve sağlık kurumları, sanat ve mimari, ekonomik hayat, teşkilat ve biyografi alanında yapılan inceleme ve araştırmalar okuyuculara kaynakça şeklinde sunulmuştur.

Kitabın arka sayfalarında ise Selçuklular Soy Ağacı ve Haritalar bölümü yerleştirilmiştir. Soy Ağacı bölümünde Selçuklu Hanedan üyelerinin bulunduğu ve hangi hanedan üyesinin, hangi Selçuklu Devleti'ni kurduğu açık bir şekilde şema ile gösterilmiştir. Devam eden sayfalarda Selçuklular kendi aralarında Türkiye Selçukluları, Kirman Selçukluları, Suriye Selçukluları, Irak Selçukluları şeklinde tasnif edilerek soy kütükleri verilmiştir. Kuşkusuz bu soy ağacı bölümü yapılacak olan araştırmalarda isim karışıklıklarını önlemede büyük kolaylık sağlamıştır. Haritalar bölümünde Selçuklu Tarihi'nin çeşitli konuları hakkında bilgilendirici ve idraki kolaylaştıracak haritalar kullanılmıştır. Bu haritalar biz araştırmacılar için olaylara farklı bir bakış açısı getirmemizde büyük bir önem sağladığından çok yararlı bir bölüm oluşturmuştur. Zira, Selçuklu tarihi coğrafyasını gösteren bu haritalar, Selçukluların çağlar ötesinden günümüzde bile hâla önemini yitirmeyen bir coğrafyada hâkimiyet kurduklarını ortaya koymaktadır.

Selçuklu Tarihçiliği'ne Başlarken

Kitap, genel olarak akıcı ve sade bir dil ile kaleme alınmıştır. Hassas bir dipnot kullanımı ile kullanılan eserlerin oldukça fazla olması, eserin titiz bir çalışmanın ürünü olduğunu gözler önüne sermektedir. Kapak tasarımı, kağıt kalitesi ve yazı fontu olarak da isabetli bir seçim yapılmış ve böylelikle okuyuculara büyük bir kolaylık sağlanmıştır. Şimdiye kadar yapılmış aynı özellikleri taşıyan çalışmaları tamamlayıcı nitelikteki en önemli eser olduğu da bir gerçektir. Selçuklu Tarihi ve hattâ başka alanlarda da araştırma yapacak olan araştırmacıların, kaynakları toplu bir şekilde bulabileceği bir eser olması, eseri bir hayli kıymetli kılmaktadır. Kitap, döneme ilgisi olan herkesin mutlaka elinde bulundurması gereken bir başucu kitabı niteliğindedir. Ancak konusu itibari ile dönemle ilgilenmeyen sıradan okuyucular için ağır ve sürükleyici olmayan bir üsluba sahiptir. Kısacası eskilerin deyiimi ile “ Erbâbına müteallik”, bilmek ve bulmak zorunda olanların başvurduğu bir çalışmadır.

**Necmettin Erbakan Üniversitesi
Kültür Yayınları**

Cilt : Sıvama Cilt

Sayfa : 522

ISBN : 978-605-4988-13-6

Temin : N.E.Ü. Sağlık, Kültür ve
Spor Daire Başkanlığı

0332 221 0 561

Konya, 2017

